

Կամ Tiflis, Rédaction „Ardzagank“.

Այսպիսով տեսնում էք, պ. Արծրունի, որ ձեր գրգռած բաժանման առաջին «տեսակը» ինքն ըստ ինքեան ոչնչանում է։ Այսինքն չը կայ և չի կարող լինել «Ֆոտոգրաֆիական ձեռնարկներն ունենող պատկերներն ներկայացնող պլեյաներ», ինչպես զուգվճռողստի, առանց բացատրության, տալու էք և անցնում։ Ամենաբախտավոր գրող շեղվում է ֆոտոգրաֆիական ձեռնարկներից, ամենարեալական տիպերը դարձնում լինեան մեջ՝ տարբերվում են իկանից տուճ տիպերից։ Մի՞թե Բաղդակի ժյուտները, ազաճները, վախճառուները, հոգաճարճները իկանի վրայ աղյուլ են իկանի լկանը մէջ, որ պէս նկարաղլվաճ են։ Մի՞թե Գիկինսի բարի, Հրեշտականաման ՀերոտուՀիններ և Հերոսները՝ նոյնն են իկանը մէջը, ինչպէս նկարաղլվաճ են անղլլական ճանճարիղ վրկաղլլանի անղլլե վկաղլլե մէջ։ Մի՞թե նոյն իկան նոտուողլուտաճ վրկաղլլանոթեան պարաղլլու

Իր քաղաքին հրէք՝ անուանելով, Արարչոյն ճիւղեկէն ստանաւում է հրեշտակ: Հեղուկն էր սխալ է հրեշտակ է այն սրբաբաժը, որ Հօգտում ընտանեկան խաղաղ կեանքը վառէ, որ չունենաւով մի կերպ միտնաւորութեան, չունենալով մի նեղուկ անարարական գործունէութեան ատարել, որ զօրութեան աշխարհն օժնէ ան քան ընտանեկան կեանքն է, Հասմանում, որ իւր բոլոր ցնորքները այնուհը է ամփոփում, և երբ տեսնում, որ այլ ցնորքները քաղաքուհեան, երբ նրան զրկում է մի միակ դասակից, երբ նրա մաքուր անունը իւր ասպակներովում է Հասարակութեան մէջ, երբ նրա մաքուր տանջում է բարոյապէս, եղբայրը ուղղում ապանել նրա ամուսնունը և ինքն բաւանութիւն նրանից—զրկում է իր քննադատութեան: Այ, դա հրեշտակն է, այլ մամաճակակից զրպարան, Հասնող, ամսթխամ, որ պատուի վնասընութեամբ բժախնդիր Հայուհու ատարելատիպը: Արժոյնին արմատում է, որ այլ կէտը մինչև վերջը իրում է իւր անուանակ ամուսնունը, է, էք սիրում նրան, այլ նա ցուում է իւր կարգրած ցնորքները:

ցութեամբ ընթանում էին զէպի այն կողմը, ուր խառնուած էր ժողովուրդը։

—Ճանապարհ տուէ՛ք, հետագէ՛ք ճաւապարհէն, աղաղակում էր փայտը ձեռքին ամբողջին մի մարդ, որ ինչպէս երևում էր, բանտարանի առջնորդն էր հետագէ՛ք։ Յանուն մեր կայսեր ճանապարհ բաց արէ՛ք։

Ամբողջ ճանապարհ տուեց բանտարանին, որոնք միաձայն լսանքին աւերել երկաթեայ գործիքներով կայսրահու կիսարձանը։

—Ինչ կը նշանակէ այն, ինչէ՛կ պատճառը,—հարցնում էին միմեանց զարմացած ականատեսները։

Բանտարանի կարգադրիչը հարկ համարեց բաւականութիւն տալ ժողովրդի հարցին։

—Յանցաւոր կնոջ կիսարձանը, ասաց նա, անպատճառ է և պիտի մնայ սուրբ քարաբլուր։ Կայսեր կամքն է, որ խառն ոչնչանայ այն կնոջ կերպարանը, որ դաւանանք իւր թաղաւորին և հայրենիքին...

Ժողովուրդը լուռ նայում էր կիսարձանի աւերելուն և լուռ մոռանքի ու երկաթի ներքի հարուածները։

Կարճ ժամանակում այն տեղի վրայ, ուր կանգնած էր շքեղ կիսարձանը, բարձրանում էր բարձր անկանոն մի կոյտ։

Բանտարանը, սրբելով իրանց երեսի բարձրները, հեռացան լսանքի դռներով, բաց ամբողջ դուռ և շրջապատում էր այն տեղը, ուր քիչ առաջ կանգնած էր զբժարող թագաւորը կիսարձանը։

Հզոր Անդրոնիկի հրամանով պէտք է բաժանուէին ոչնչանալ այն կնոջ հետքը, որ համարձակուեցաւ հակառակուել նրան։ Այժմ քիչանաւ կայսրը այս բանին ևս համաձայնութիւն տուեց։

Այն ժամանակ, երբ ժողովուրդը, լուռ դարձանքով, դուռ էլի կանգնած էր մարմարեայ կիսարձանի կողքից, հեռուցեց երկի ձայներ լսուեցան։ Զուտով հրապարակի վրայ երևեցաւ երգող և պարող մարդկանց մի խումբ։ Նրանք երգում էին ժողովրդական մի երգ, որի հնչիւնակը թէ՛ անպատշաճ էր, բայց և այնպէս ուղիղում էր ամբողջը։ Պարը վերջանում էր երգի ամեն մի տուն երգչից լսուց և պարողները դուռն էին, չէնցեմ մեր հզոր Այժմախոս և Անդրոնիկ կայսրները, կենցեմ կոմենտները։ Եւ նորից ըսկանում էր վայրենի պարը և նորից երգի տները հետևում էին միմեանց։

Կնաքը կանգ առաւ հրապարակի մէջ տեղը և մի բարձրահասակ մարդ, որ իւր վայրենի շարժումներով աւելի նման էր հարբածի կամ խելագարի մի ձառ ուղիղ ժողովուրդին։

Այժմ հեռեւորը Պետրիկիսիան էր, դժբաղդ Մարիայի գոռոց դահլիճը։

—Ուրախացէ՛ք և հրճուեցէ՛ք, Կոստան։ Դնապարհի բնակիչներ, ասաց Պետրիկիսիան երբ բարձր ձայնով։ Չարամիտների թագաւորութեանը վերջ դրուեցաւ, երբէք դու արեգակը աչպէս վառ և սիրուն չէ փայլել մեր գլխների վրայ, ինչպէս այժմ։ Երբեք ևս ուրախացէ՛ք, բարեկամներ, այսօր պէտք է կատարուի մի մեծ հրաշք։ Այսօր կայսրական փայտի թագը պէտք է զարդարէ մեզանից չարախոս երկու գլուխներին։ Անդրոնիկը, մեր հաշտ, քաջ ամենակարող Անդրոնիկը պէտք է բարձրանայ դահլիճ, մեր ողորմած թագաւորի կողքին։ Այսօր մեզ համար սկսւում է նոր կեանք, նոր ժամանակ, կատարւում են մեր լուսաւոյն ցանկութիւնները և լուսեղբայրները, հեռուցե՛ք, համաքաղաքացիք, կենցեմ մեր կայսրները, կենցեմ բարձր մարմինը, կենցեմ թագաւորը։

—Այնտեղ Վալերիի կայսրական շքեղ պալատում, շարունակեց Հետտրիկ կարճ լուռութիւնից յետոյ, անտեղ փայլում են երկու արեգակ—հին և նոր, երիտասարդ թագաւորը և նորա խնամակար, Գնանք թագուհի էր ողջունելը։ Նրանք երբեք ևս տեղ սկսած փառքից մինչև մեծ, երիտասարդ և ձեր, կանայք և մարդիկ, եկէ՛ք բոլորը, հետևեցէ՛ք ինձ։ Մեր չարախոս հաւատարմը մատուցանեց դահլիճ ձուս պեղեք, Կոստանդնուպոլսեցիք, միաձայն ողջունելու մեր նոր թագաւորին։

Ամբողջ հետևեց հետտրիկ և Տաուրիոսի հրապարակ մի փարկեմում դատարկուեց։ Մարմարեայ կոտորների առաջ մընացին միայն ձերբեր, որոնք լուռ շարժում էին իրանց գլուխները։

Վալերիի կայսրական պալատի շքեղ զարդարած դահլիճում կանգնած էր Այժմախոսը, դուռնաւ և տխուր, իսկ նրա կողքին Անդրոնիկը իւր փոքր և անհանգիստ աչքերով, երկուն էլ լուռ էին։ Այժմախոսի լուռութիւնը նշանակութիւն չուներ, նա մտածող էր բաց լուռ։ Անդրոնիկի գէմբի վրայ արտաբանւում էին նրա սիրտը կրծող վայրենի կրքերը։ Այնպէս էր երևում որ մատաղ արեգակնիկ կեանքն իր վաղաքար ձերբերում, իսկ ալեգարը ձերբում կեանքը նոր է սկսւում։

Մինչդեռ Այժմախոսի գէմբը ներս-թիւն և լուգանքութիւն էր արտաբանւում, Անդրոնիկի գէմբը փայտում էր ուրախութիւնից։ Դերերը փոխել էին, ձերբերը էր երիտասարդի առաջը։

Բաց ահա պալատի դահլիճին հասան Պետրիկիսիան և առաջնորդած ամբողջ երգչու ձայնը։ Անդրոնիկի աչքերում փայլեց ուրախութիւնը։ Նա լուռ էր աչք ձայները և գիտէր թէ ինչ էր սպասում իրան, փառքից ինքն էր աչքերովը նախապատրաստել։ Նա մի գաղտնի հայեացք ձգեց երիտասարդ կայսր վրայ, բայց Այժմախոսը ոչինչ չէր նկատում, ոչինչ չէր զգում, նա ստանալիս էր զէպի այն ամենը, ինչ որ կատարւում էր իւր շուրջը։

—Ձայներ եմ լսում—ասաց վերջապէս, Անդրոնիկը։

—Ինչ ձայներ, հարցրեց Այժմախոսը, չարձրացնելով աչքերն անգամ—Արեւօք այժմ մարդկանց ձայններ են, որոնց խելագար էն մոլթ բանտերում։

—Ո՛ր,—բացատրեց Անդրոնիկը, ձայները փողոցից են լսվում, ժողովուրդը կոչում է։

—Ինչ է ուղում ժողովուրդն ինձանից։ Արեւօք մահուան նոր դատաւիճակն է պահանջում։ Ես այլ ևս գրչներ չունեմ, իմ գրչները սուրբ են դարձել, իսկ իմ թնամքն արին է կրուել։

—Քաղաքում լուր և անարժանք թէ զու հիւանդից, իշխան, ժողովուրդն անհանգիստ է և ուղում քեզ տեսնել։

—Այ՛ իրաւ որ ես հիւանդ եմ, ասաց Այժմախոսը խոր հառաչելով։ Այ՛ ասցաները խաղաղում են ինձ։ Ես ոչինչ չեմ զգում ժողովրդի վերաբերութեամբ բայց փախչի։ Ասա նրանց, որ հանգիստ թողնեն ինձ, ես հիւանդ եմ...

—Ինչու ես աչքս վնասած, քաջ եղբիւ, իշխան, Վալուրդ է որ տեսնում եմ քեզ այժմ գրուեցան մէջ։ Ժողովրդի ոյժերը, —Իսկ ինձանից պահանջում են անկարելին, ասաց դժբաղդ մահուկը, ձգելով Անդրոնիկի վրայ մի տխուր հայեացք։ Ես ուժաւոր եմ, Պաշտպան ինձ, միայն դու կարող ես օգնել ինձ։ Քանի որ կենդանի էր մայրս, նա էր իմ յենարանը... բայց ես սպանեցի նրան, Ինչու ես այժմ մոռնում եմ անօգնական եմ և միայնակ ամբողջ աշխարհում...

—Միթէ դու կարող ես քեզ միայնակ համարել, թագաւոր, Միթէ ես, քո հաւատարմի ճառագ, միշտ քեզ մօտ լեմ։

—Միթէ դու ինձ, Անդրոնիկ, կարող եմ արդեօք չը գնահատել քո ծառայութիւնները... Միթէ երբ և ինչ անհնազանդ եմ եղել և չեմ կատարել քո բոլոր հրամանները... Այ՛, Անդրոնիկ, դու միայն ինձ անհակ չիողիւր, փորձաքանդիչ հօրս, մօրս, դու ամենայն բան ես ինձ համար, քո մէջն է իմ փրկութիւնը...

Այ՛ խօսքերն անելով թագաւորական հաւատարմութեամբ դրեց գլուխը ձերի կրծքին, որի շրթունքներ վրայ նկատուեցաւ մի ուրախ ժպիտ։

Բացուեցան դահլիճի դռները, չափօ-խրխառնութիւն ու Տրիպալիլը ներս մտան չնչնապատ։

—Կայսր իմ, ասաց Տրիպալիլը, դաւաճելով Այժմախոսին, քո հաւատարմի ժողովուրդն ուղում է բերկրալից ողբունել քեզ։

—Ժողովուրդը երջանիկ է հարցրեց Այժմախոսը, բարձրացնելով իւր թուղ գլուխը։ Ասում են ժողովրդի բարդաւորութիւնը թագաւորի ամենամեծ բարձրանքն է... Այ՛, այ՛, լուռ եմ անկալած ժողովուրդն ուրախանում է Ո՛ր, որպիսի ուրախալի ձայներ... լսում են, Անդրոնիկ, նրանք արդարեւում են։ Վեցեցէ կայսր Անդրոնիկը... Ժողովուրդը հապանում է, որ դու իմ փրկելու մեղ բորի... Նրանք արտասանում են միմիայն քո անունը։ Ինչու չես ուղում հետևել ժողովրդի ձայնին։

Ուրախ ժպիտը դարձաւ նկատուեցաւ Անդրոնիկի գէմբին վրայ։ Նրա փոքր աչքերն արտաբանով կերպով փայլում էին։

—Անդրոնիկ,—շարունակեց Այժմախոսը,—ձայն բազմաց ձայն Աստուծոյ է։ Միթէ հետևիր ինձ։ Իսկ Աստուծոյ ընտելան էս, թող կատարուի Նորա սուրբ կամբը։

Այժմախոսը, վեր առաւ Անդրոնիկի ձեռքը և առաջնորդեց նրան դէպի փայլուն դահլիճ։

Այժմ հին Բիւզանդոնի դահլիճ վրայ այժմ նստած էին երկու կայսր, Այժմախոսը և Անդրոնիկը կոմենտները։

Հագիւթախոսութիւնը դուռ եկաւ մեծ քարեայ պատշգամբի վրայ և շարունակ հաւատարմի ժողովրդի անաղին բազմութեան դահլիճում պատահած դէպքի մասին։

Առաջուանից աւելի բարձր բերկրալից արդարեւ լուռեցան ամբողջ մէջ։ Հին պալատի պարիսպների արձագանքը կրկնում էր աչք բոլորը։

—Բերէ՛ք կայսրական թագը և վերարկուն,—ասաց Այժմախոսը, ես ինքս կը զարդարեմ քեզ, Անդրոնիկ։

Թագաւորական հրամանն իսկույն կատարուեցաւ և Անդրոնիկը զգաց կայսրական վերարկուի ախորժեկի ծանրութիւնը իր ուսերի վրայ։

Հագիւթախոսութիւնը երկրորդ անգամ դուռն եկաւ։ Վալերիի պալատի մեծ պատշգամբը և շարունակ ժողովուրդն պատահածի մասին։ Բարձր աղաղակելով ուրախանում էր ժողովուրդը, և նորից սկսուեցաւ վայրենի պարը։

Կատարուած հրաշքի լուրը տարածուեցաւ կաշմակի արագութեամբ ամբողջ քաղաքում։

Պատրաստուելի տօնի համար, ով հին տաճար սուրբ Սօֆիայի Փայլի առաջին կայ մեծ ուրախութեան համար, Վալերի կը բոլոր թանկագին կանխեղները և բաց քո բարձր դահլիճը։

Այսօր այցելութեան կրգան քեզ երկու հօր թագաւոր, որպէս զի սուրբ Կոստանդին թագով պսակեն իրանց գլուխները։

Զուսպի դէպի սուրբ տաճարը պատրիարք Վալիլիսու կամաւոր քահանաների դատով շրջապատուած, պատրաստուելի պսակելու այն թագաւորին, որ քեզ շնորհեց պատրիարքական գահը։ Զուսպեցէ՛ք, հետախնդրուելով բնակիչներ, քաղաքի ամեն մասերից, որպէս զի վրայ ինչիք այս մեծ ուրախութեան։ Այսօր քաղաքը իր թագուհին տեսնում է կրկնակի պրտաւում մի թագաւորին, որ արքայ է ծնունդ և մի թագաւորին, որին ազգն է ընտրել։ Նա ողջունում է այսօր երկու կայսրների, որոնք զրկախառն նստած են Բիւզանդոնի վեհ գահի վրայ։

Կայսրական գնացքը հանդիսաւոր կերպով ընթացաւ դէպի ս. Սօֆիայի տաճարը։ Մերունի Անդրոնիկը բռնած ունի թուղակաւ, դեղնադուրի թագաւորական Այժմախոսի ձեռքը։ Առաւ արտաւոր է թագաւոր Անդրոնիկը, միայն գթութեան արտասուք, ինչպէս ասում են նորա ուղեկիցները, այն ինչ Այժմախոսը սասր և անտարբեր կերպով նայում է բազմաթիւ ժողովրդի վրայ։

Զբեղ-տաճարի բարձր դռները բոլորովին բաց էին, ուր մտաւ շտապով խառն ամբողջը։

Կլխաւոր սեղանի առաջ կանգնած էր պատրիարքը զգեստաւորուած, շրջապատեալ եպիսկոպոսներով և քահանաներով, հարաբար լուռ մտքերը ձգել էին իրանց լուրջ տաճարի բարձր պատերի վրայ։ Հանդէպ վերին աստիճանի վեհ էր։

Երկու կայսրն էլ երիտասարդ և ձերբունի ծնկալոր ընկան գլխաւոր սեղանի քարեայ աստիճանների վրայ։ Թագաւորական շէտ բարձր վրայ բերին սուրբ Կոստանդին թագուհի կայսրական թագը, Բացի այս բոլորը այժմ պատրաստութիւններ են տեսնվում մի մեծ սպանական ազգային հանդէս կազմելու, որ առանձին կերպով պէտք է դրաւ շտապակներին։ Գրեհարեան կողմում է այս հանդէպ Այժմախոսը, ուր թագուհին կը նստէ։ Երբեք ևս Անդրոնիկը պատեղամտութեամբ, Մատրիկութիւն կաշ Բիւզանդոնի լուսաւորելի աշտարակները և այլ բանաստեղծական փայլի անտառը 35,000 զոյգզոյգ կենդանական լայտերներով և իրականութեան մէջ ցուցաբերելով Այժմախոսի հրաշալիքները։ Այն մուտքը, որ տալում է դէպի պալատը, զարդարուած կրկնի ծաղիկներով, իսկ աշխարհահայկ առիւծի արագ վար գերով ինչ ազգի է ներկայացնելու։ Կիտրոնի և նարնջի ծաղիկի ետեւը կրեաւ դէն երաժշտական խմբեր, իսկ բոլոր շրջակայքը լուսաւորուած կրկնի բեղաւորական կրակներով։

Աս թագաւորեալ կայսրները ձեռք ձեռքի տուած բարձրացան դէպի գլխաւոր սեղանը տանող քարեայ աստիճաններով։ Երբեք ևս Անդրոնիկը իր թագուհիին ընդունելով Այժմախոսին, անկողնի թագաւորական մանկան առաջ։

Ինչ կայսր հանգուցեալ Մանուէլի ուրախութեամբ, թէ կարողանաւ տեսնել տաճարում պատահածը, Քո որդին և որին առաւ թագաւորանիւնը ձեր մի ողորմութիւն է ստանում թագը քո արեւարքութեան մասին։ Բարձր Անդրոնիկի ձեռքերը։

Աս թագաւորեալ կայսրները ձեռք ձեռքի տուած բարձրացան դէպի գլխաւոր սեղանը տանող քարեայ աստիճաններով։ Երբեք ևս Անդրոնիկը իր թագուհիին ընդունելով Այժմախոսին, անկողնի թագաւորական մանկան առաջ։

Ինչ կայսր հանգուցեալ Մանուէլի ուրախութեամբ, թէ կարողանաւ տեսնել տաճարում պատահածը, Քո որդին և որին առաւ թագաւորանիւնը ձեր մի ողորմութիւն է ստանում թագը քո արեւարքութեան մասին։ Բարձր Անդրոնիկի ձեռքերը։

Աս թագաւորեալ կայսրները ձեռք ձեռքի տուած բարձրացան դէպի գլխաւոր սեղանը տանող քարեայ աստիճաններով։ Երբեք ևս Անդրոնիկը իր թագուհիին ընդունելով Այժմախոսին, անկողնի թագաւորական մանկան առաջ։

Ինչ կայսր հանգուցեալ Մանուէլի ուրախութեամբ, թէ կարողանաւ տեսնել տաճարում պատահածը, Քո որդին և որին առաւ թագաւորանիւնը ձեր մի ողորմութիւն է ստանում թագը քո արեւարքութեան մասին։ Բարձր Անդրոնիկի ձեռքերը։

Աս թագաւորեալ կայսրները ձեռք ձեռքի տուած բարձրացան դէպի գլխաւոր սեղանը տանող քարեայ աստիճաններով։ Երբեք ևս Անդրոնիկը իր թագուհիին ընդունելով Այժմախոսին, անկողնի թագաւորական մանկան առաջ։

Ինչ կայսր հանգուցեալ Մանուէլի ուրախութեամբ, թէ կարողանաւ տեսնել տաճարում պատահածը, Քո որդին և որին առաւ թագաւորանիւնը ձեր մի ողորմութիւն է ստանում թագը քո արեւարքութեան մասին։ Բարձր Անդրոնիկի ձեռքերը։

Աս թագաւորեալ կայսրները ձեռք ձեռքի տուած բարձրացան դէպի գլխաւոր սեղանը տանող քարեայ աստիճաններով։ Երբեք ևս Անդրոնիկը իր թագուհիին ընդունելով Այժմախոսին, անկողնի թագաւորական մանկան առաջ։

Ինչ կայսր հանգուցեալ Մանուէլի ուրախութեամբ, թէ կարողանաւ տեսնել տաճարում պատահածը, Քո որդին և որին առաւ թագաւորանիւնը ձեր մի ողորմութիւն է ստանում թագը քո արեւարքութեան մասին։ Բարձր Անդրոնիկի ձեռքերը։

Աս թագաւորեալ կայսրները ձեռք ձեռքի տուած բարձրացան դէպի գլխաւոր սեղանը տանող քարեայ աստիճաններով։ Երբեք ևս Անդրոնիկը իր թագուհիին ընդունելով Այժմախոսին, անկողնի թագաւորական մանկան առաջ։

Ինչ կայսր հանգուցեալ Մանուէլի ուրախութեամբ, թէ կարողանաւ տեսնել տաճարում պատահածը, Քո որդին և որին առաւ թագաւորանիւնը ձեր մի ողորմութիւն է ստանում թագը քո արեւարքութեան մասին։ Բարձր Անդրոնիկի ձեռքերը։

Ներով սիրոյ և հաւատարմութեան երգումը միևնույն ժամանակ սրտում պահած ունէր մի մասնութիւն, վճռել էր սպանել անմեղ մանուկին։

Փառաւոր հանդիսակատարութիւնը վերջացաւ և շքեղ գնացքը չեւ ուղևորուեցաւ։ Երկու կայսրն էլ ընթանում էին նոյն գնացքի վրայ նստած։ Անդրոնիկը հպարտութեամբ նայում էր ամբողջ վրայ։

Նրա աչքերը փայլում էին ուրախութիւնից, այն ինչ Այժմախոսն անտարբեր դէպի բոլորը, տխուր կորացրել էր գլուխը, ինչպէս մի զոհ, որին տանում են մորթելու։ Վեցեցէ, երկար տարիներ կենցեմ կոմենտները, աղաղակում էր ամբողջը։

Բայց Անդրոնիկը մոլեց իւր ձիուն և զնացքը արագ դէպի առաջ ընթացաւ։ Ինչու է այնպէս շտապում Անդրոնիկը։ Արդեօք վախեցնում է որ սպանեն իրեն, թէ սպասում է, որ ահա հանդէս կը գտնուի մի ուրախական, որ հաշիւ ու համար կը պահանջէ իւր գործողութիւնները համար։ Բայց Անդրոնիկը նոյն իսկ պատերազմի ամենատաք ժամանակը երբէք չէր կորցնում իւր քաջութիւնը, իւր երկար կեանքի միջոցին նա շատ բան է տեսել։ Ինչից կարող է այժմ երկու կնոջ նա, երբ հասել է իւր փառքի վերին աստիճանին և նորա գլուխը պսակում է կայսրական թագով։

Այնու ամենայնիւ, այս անվան մարդը գտնում է, ինչպէս ստույգում են նորա անդամները վախից, այն ներքին վախից, որ բռնում է յանցաւորին իւր դոհի ներկալով համար։

Անդրոնիկը շտապում էր պատասխարուելու իւր պալատում, որովհետև ուրախացած ամբողջի աղաղակները զրկում էր նրան։ Նա կարծէր միայնակութեան։ Նա ուղում էր միայնակ մնալ, որպէս զի անմահաւոր լինի ապագայ սպանութեան խորհրդածութիւններին։

Զուտով Վալերիի կայսրական պալատը պատասխարեց անխօս գուռնաթաղ Այժմախոսին, իսկ նրա ալեգարը օգնականը— նեղ Անդրոնիկը ոտք կոխեց միւս Ֆիլոպատոսի կայսրական պալատը։

Պարերը և երգեցողութիւնը հրապարակներում շարունակուեցան մինչև կէս գիշերը և հազար անգամ այլ օրը կրկնվեց և կրկնվեց ինչ ամբողջի բերկրալից աղաղակները՝ կրկնակի կայսրական թագաւորութեան առիթով։

Կ. ՄԱՐՏԻՍԻՍԵՆՑ (Սըշարունակով)

ՄԱՐՏԻՍԻՍԵՆՑ

ՄԱՐՏԻՍԻՍԵՆՑ